

Kjønnsforskjeller i planlegging av handlinger, livskvalitet og selvfølelse blant ungdom med ticstilstander

- en randomisert kontrollert studie som evaluerte atferdsterapeutiske tiltak for tics.

Bakgrunn

Forekomsten av kroniske tics og Tourettes syndrom er opptil fire ganger høyere hos gutter. Denne kjønnsforskjellen fremhever behovet for å undersøke om disse forskjellene påvirker viktige stadier av den mentale utviklingen. Utover de fysiske kjennetegnene er tics ofte relatert til kognitive og atferdsmessige utfordringer, inkludert vanskeligheter med mental forberedelse, rigiditet og overaktivitet. Ifølge den kognitive psykofysiologiske modellen kan disse utfordringene forverre alvorlighetsgraden av tics. I tillegg opplever personer med tics-tilstander ofte redusert livskvalitet og selvfølelse. Det er stor variasjon i type tics og intensiteten av disse, og studien hadde som mål å undersøke mulige kjønnsforskjeller.

Metode

Deltakerne i studien bestod av barn og ungdommer som deltok i en randomisert kontrollert studie som evaluerte atferdsterapeutiske tiltak for tics. Den nåværende studien benyttet data samlet inn fra vurderinger av både de unge deltakerne og deres foreldre. Et spørreskjema ble brukt for å samle generell informasjon og validere inklusjonskriteriene.

Resultater

Blant 66 unge med tics (19 jenter, 47 gutter), i alderen 7-14 år (gjennomsnitt = 10 år), ble det observert kjønnsforskjeller i hvordan ungdommen planla handlingene sine, livskvalitet og selvfølelse. Når det gjelder planlegging av handlinger, viste jenter en mindre funksjonell rigiditet og en mindre effektiv daglig planlegging. Men jentene hadde samme behov som guttene til å forberede seg, og opplevde det samme forventningspresset som guttene på å måtte forberede seg mer enn nødvendig, forventningsstress og å bli overaktivisert. Livskvaliteten var i høyere grad redusert hos jenter, spesielt når det gjaldt psykisk velvære og generell livstilfredshet. Jenter viste også betydelig lavere selvfølelse på den sosiale skalaen sammenlignet med gutter, mens det ikke var noen forskjeller på andre områder av selvfølelse.

Funnene bekrefter at tics-tilstander er komplekse, og karakterisert av en kombinasjon av både felles og unike erfaringer på tvers av kjønn. Økt forståelse av denne kompleksiteten og variasjonen i hvordan tilstanden uttrykkes kan bidra til at helsepersonell blir

bedre på å gjenkjenne tics-tilstander. Kunnskap om kjønnsforskjeller kan videre bidra til å møte de spesifikke behovene til ungdom og forbedre behandlingstilbudet.

Referanse.

Gagnon M, Singer I, Morand-Beaulieu S, O'Connor KP, Gauthier B, Woods DW, Blanchet P, Lavoie ME, Leclerc JB. Sex Differences in Youth with Chronic Tic Disorder and Tourette Syndrome: Evaluation of Tic Severity, Psychological Profiles, and Quality of Life. *J Clin Med.* 2024 Apr 24;13(9):2477. doi: 10.3390/jcm13092477. PMID: 38731007; PMCID: PMC11084842.

Randomisert kontrollert studie

Deltakerne i forsøket deles i to like grupper ved tilfeldig fordeling. En gruppe får f.eks. prøve en ny behandling (forsøksgruppe), men den andre gruppen ikke får (kontrollgruppe). Deltakerne i gruppene måles før forsøket begynner, og på nytt etter endt forsøk. Har den ene gruppen fått et annet resultat, kan man anta at forskjellen den nye behandlingsmetoden er årsaken til forskjellen.

Vanligvis vet ikke deltakerne om de er i kontrollgruppen eller forsøksgruppen. Resultatet forteller noe om hvordan en type behandling fungerer på gruppenivå.

